

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

ב.

עין משפט נר מצוה

קמה א ב ג מוי פין
מהל מעשה
קדנות הלכה כג:

שיטה מקובצת

אן ומתני דקתני מליקתו כשרה כשהחזיר: ב ואידי דהנא ורישא כשר בשחיטה ופסול במליקה תנא נמי ורישא כשר: ג והקריבו הכהן אל המזבח ומלק וכו' וכו' תעלה: ד וכו' קוצץ ויורד: ה גב ג' וה' קוצץ וכו': ו וגמר רוב מליקתו שם דאי עבד: ז אלא מדי' ור' אלעזר הקפר אמרה: ח דאידידו בחלושין דלא רבוי וכו' ורישא דקאמר בסמוך הא דתני אין עיקור וכו' לא אמרן אלא למי' דאמרן את שחיטה לעוף מן התורה נתי נמי דכיון דתני שחיטה לעוף מן התורה ופירקת: י ובשורה ומפרקת חשיב טרפה והא דנקט בהבבלי: יא כדמובח לקמן מה שהבאתי מפי שני אלא כלומר:

רבינו גרשום

א"ר ינאי יקבלו הרובין את השוחטין שאומרי' אף מחזיר ומתניחין בדלא אהדר שכן מצונו כשר בשחיטה ופסול במליקה דקתני כשר וכו' וכשר למעוטי מאי שחיטה כשר בשחיטה מאי לאו למעוטי שאינו מחזיר סימנים לאחורי העורף ושוחט כלומר שאינו שוחט מחזיר הצואה וזו כשר במליקה לאחורי הצואה וזו היא שאמרן כשר במליקה פסול לא למעוטי שן וצפורין כלומר דשן וצפורין פסול בשחיטה: ז שן וצפורין בהדיא קתני להו חזון מגבל קציר והגמרה והשנים והצפורין וכו' למעוטי מולך ומביא וכשר בשחיטה ופסול במליקה: ח למעוטי מאי שחיטה: ט עיקור סימנים כלומר דבשחיטה פסול ולמליקה כשר: י והתני רב יחזקאל אין עיקור סימנים לעוף כגון דנקט מראשו כו'. כלומר דלא שבר המפקד' ממש במליקה אלא כגון דנקט מראשו והגרים ואויל עד דמטא תתאי וכדורב הונא אמר רב אשי וכו' כלומר כשר בהגרימה פסול בשחיטה כך במליקה:

א) נראה למפרש דר' ינאי פליג על הא דאמרי הרובין דמתני' דכלא אהדר דמשמע דמתני' סימנים לאחורי העורף ותחת כשר וע"ז הוכיח מתני' דפסול ואכן אפשר להגיה בדברי רבינו בכ"מ שמתני' לשון שחיטה י"ל לשון מליקה ומקום מליקה י"ל שחיטה וכו' י"ל עולה פירושו מקום כפישי'.

לא למעוטי שן וצפורין. מה שהקשה בקונטרס לאותן שמפרשים דאידידו בתלושים וזל שייך למפרך תנינא מנכריהא אלא אם כן שניה במשנה נראה דלא קשה דהא נמי שמעינן ממתני' בזבחים זבחים פסול העוף (דף סה.) דמתן מלק צסקין מטמא צבדים אצית הצליעה אלמא תלוש פסול

במליקה ומיהו קשה קושיל אחרת שהקשה דה"ל למימר למעוטי תלוש והוי כל תלוש בכלל וא"ת ולפירשו דאידידו במחזורין הי"ך שן כשרה במליקה הא צני ימין דמלק צסקין פסול דמתן צפרק חטאת העוף (ג"ו סה.) וי"ל דלא נקט שן שיהא שן כשרה למליקה אלא כלומר דלא מיפסל מטעם מחזור כמו בשחיטה ועי"ל דשמאל גרע משן כדאשכחן לענין חלימה דלמרינן צפרק מלות חלימה (ב"מ דף קה.) דגידמת חוללת בשנייה וצירושלמי משמע דחלימה צני ימין דלמרינן צירושלמי כיצד היא עושה מתירתו צימין ותופסתו צסקין וגוררתו צימין כדי ששהא חלימה צימין והתרה צימין ושמה אין כל כך ראייה דלמלא ליכא עיובא צימין אלא לכתחלה צני ימין והוא דה"ל אלא דלמלא צסקין לעוטי דוקם כשרה והוא דלא קאמר למעוטי דוקם דכשר למליקה ופסול לשחיטה משום דהדיא קתני לה גזי שחיטה צפ' צ' (לקמן ז.) דפסולה דמתן אס' המין את הראש צבת אחרת פסולה ואי אשמינן דכשר במליקה א"כ ה"ל למתני אפכא פסול בשחיטה כשר במליקה דהוה משמע שפשוט לנו בשחיטה מאי לאו למעוטי שאינו מחזיר סימנים עיקור סימנים. לפירוש הקונטרס) דעיקור סימנים הוי טרפה תימה אמאי אצטרך לאשמועי' דכי היכי דעיקור פסול בשחיטה פסול נמי במליקה מאין היה לנו להכשיר במליקה יותר מבשחיטה והלא מלק ונמנא טרפה פסול לכולי עלמא

אלא דפליגי בזבחים צפרק ט (קדשי קדשים) (דף סה.) אי מליקה מטרתה מטומאת נבלת עוף טהור או לאו וכן תימה לרביא צר קיסי דקאמר לא אמר רמי צר יחזקאל אין עיקור סימנים לעוף אלא במליקה ולא בשחיטה מאי שן שנה דנקט עיקור מכל שאר טריפות וכן תימה דקאמר בסמוך ט (י"א) אלא למי' אין שחיטה לעוף מן התורה אין עיקור ט (אבל למי' יש שחיטה לעוף מן התורה יש עיקור) היאך תלוי זה צוה מ"מ הוא אסור משום טרפה דמה לי טרפה זו ומה לי טרפה אחרת דכיון שנטרף העוף שז אין מעויל לו נחירה אלא להוציא מידי נבלת למין דאמר אין שחיטה לעוף מן התורה כדמוכח בריש השוחט (לקמן כה.) אבל לדברי הלכות גדולות אחיא כולה סוגיא שפיר דלא הוי טרפה על ידי ט שחיטת סימנים ולהכי קאמר אילימא למעוטי עיקור סימנים כי היכי דהלכתא גמירי לה לזין השחיטה מועלת שם אף על פי שאינו נטרף צבך כמו כן במליקה שז אינו נמלק אף על פי שאינו טרפה והא תני רמי צר יחזקאל כו' ופליג אהיהא דנשמיטה הגרגרת כדפירש בקונטרס אבל אהך דתני לוי' כל טרפות שמונו חכמים צבהמה כנגדו צפוק לא פליג דאפילו צבהמה אינה טרפה צבך אבל לפירוש הקונטרס פליג נמי אלוי ויחא השתא דרביא צר קיסי וכולה סוגיא:

לא אמרן אלא למי' אין שחיטה לעוף מן התורה. אין להקשות לריייה היכי משכחת נבלת עוף טהור דמטמא צבדים אצית הצליעה דנהי דלא צני שחיטה נחירה מיהא צני צסימנין כדמוכח לקמן בריש פרק צ' (דף כה.) דקאמר מלק צסקין מטמא צבדים אצית הצליעה ואי אחרת אין שחיטה לעוף מן התורה י"כיון דתבצר שדרה ומפרקת הויה טרפה מהני לה סכין לטהרה מידי נבלת אלמא סימנין דוקא מטרינן אלושדרה ומפרקת חשיב טרפה ו'שהתא ט (משכחת נבלת עוף טהור כשחתך שדרה ומפרקת ורוב צפר קודם שהגיע לסימין) מהני ליה סכין לטהרה מידי נבלת והא דנקט בהתכלת (מנחות מה.) גזי נבלת וטרפה לא יאכלו הכהנים דאצטרך קד"א הוליל ואשתרי מליקה גבייהו אשתרי נמי נבלת לאו דוקא דנבלת לא הוי כדמוכח לקמן י"אכמו שהצבתי מפרק צ' (לקמן דף כה.) אלא כלומר טרפה וקרא נקט נבלת אגב טרפה:

ואי ס"ד מחזיר דוקא. ומתני' דקתני אומליקה כשרה צשהחזיר קמיירי דאי לא מחזיר פסולה שוחט אמאי פסולה מאי שנה עורף מנדדן אלא לאו ש"מ אף מחזיר קאמרי ומתני' דכלא אהדר ולא הויה מתני' לא תיובתייהו ולא סייעתייהו: יקבלו הרובין את שוחטין הנערים בני ר'

חייא: למעוטי מאי. אי משום דעורף פסול בשחיטה וכשר למליקה וואור כשר לשחיטה ופסול במליקה הא תנא ליה: לאו למעוטי חורס סימנים. דכשר בשחיטה ופסול במליקה ואידי דתנא' כשר בשחיטה ופסול במליקה תנא נמי כשר במליקה פסול בשחיטה: לא למעוטי שן וצפורין. ומשום סיפא נקט לה כשר במליקה פסול בשחיטה למעוטי שן מחזורת וצפורין מחזורת דפסולה בשחיטה והכי קאמר כשר במליקה כגון צפורין מחזורת פסול בשחיטה וכיון לאשמועי' צפורין הוא הדין לשן דטעמא משום מחזור הוא ואידי דתנא סיפא תנא נמי רישא: שן וצפורין דהדיא תנא להו. לעיל (דף טו.) צמתני' חזן ממגל קציר והמגירה והשינים והצפורין ואוקמינן ו'ת. במחזורת. ואית דמפרשי דמרישא ממעט שן תלושה וצפורין תלושה דכשר בשחיטה ופסול במליקה ולא הויה דא"כ למה הוזכר שן וצפורין לימא הכי למעוטי תלוש דפסול במליקה אלא תלוש לאו מילתא היא דנימא כשר בשחיטה ופסול במליקה דהא בתלוש לא מיקריא מליקה ואפי' מליקה פסולה לא מיקריא דהא פירש לן קרא במליקה צעמנו של כהן היתה וצבלי לא מיקריא מליקה דלא אשכחן כבלי דמיקריא מליקה ונל תימרה דמליקה צעמנו של כהן דתניא בשחיטת קדשים צפרק קדשי קדשים (ובחים דף סה.) והקריבו הכהן אל המזבח וכו' תעלה על דעתך שזר קרב גזי מנזח אלא מגיד שלא תהא מליקה אלא צעמנו של כהן ולההוא ליטנא פריקין שן וצפורין דהדיא קתני

להו צבורת כהני' כדפירשית והא נמי לימא דלא פריקין צהדיא קתני לה אלא א"כ שניה צמשנה דרוב צריימות צצבורת כהני' ושצתוספתא שנאום חכמים צמשנתינו ולא פריקין הכי אלא היכא דתסת' צמתניתין תרי זמני או צחד מסכתא או צתרתני: למעוטי מולך ומציא. דכשר בשחיטה ופסול במליקה ומשום רישא נקט לה ואידי דתנא רישא תנא סיפא: הניחא למאן דאמר כו'. פלוגתא דרב הונא ז' ורבה י' לקמן צשמעתין וע"ז: סברי לה כמ"ד פסול. ומוקמינן למתני' למעוטי מולך ומציא: קוץ ויורד. דלא הולכה והוצאה: ג"ש כו'. דכל כהה דלא ממעט קרא צלממעט סכין וואור כי עביד מליקה בשחיטה טפי עדיף: אמר שמואל כל הכשר כו'. שמואל לאו בהלכות שחיטה איירי דא"כ איכא למפרך טובא דאי סבר מולך ומציא במליקה פסול הא איכא מולך ומציא דכשר בשחיטה ופסול במליקה ואיכא תלוש ואי קצבר מולך ומציא במליקה כשר י"וכל שכן קוץ ויורד כדאמרין קשיא סיפא דדייקין הא פסול פסול והא איכא קוץ ויורד דפסול בשחיטה וכשר במליקה אלא שמואל צבהכר מקום שחיטה קא מיירי כל מקום הראוי צבואר לשחיטה ראוי למליקה לעומתו מאחוריו צמול עורף: ופריקין הא פסול פסול. דעל כרחין שמואל משום הך דיוקא נקט לה דאי משום היא גופה לאשמועינן דכל מול העורף כשר למליקה הא צהדיא תני לה צמתני' אלא שמואל פסול אחא לאשמועי' ולמעוטי מאי דכיון דפסול בשחיטה היא פסול במליקה למעוטי למעלה מן הולאר דפסול במליקה לא אצטרך דהיינו עורף ממש וצהדיא כתיב ממול ערפו ולא ערפו: אינימא למעוטי סימנים שנטרפו. דכיון דאין אותו צואר כשר לשחיטה אין עורף כנגדו כשר למליקה: והא סי רמי. דלפי' בשחיטה כשר: ראשו פשיטא. קרא צהדיא כתיב: שיפוי ראשו. משהתחיל הראש לשפע ו' ואי נמי שיפע מליקתו: והגרים ואזל עד דמטא ספאי. לסימנים נגד מקום שחיטה וגמר ימליקתו שם דאי עזר רובא צשיפוי הראש דהיינו עורף ממש לא אינטרייכא ליה לשמואל דהא מול צהדיא כתיב אלא מיעוטא הוא דעזב תתס ואשמועי' שמואל דכי היכי דמיפסלא שחיטה משום התחלת אותו מקום וכדבר הונא כו' אף על גב דרובא צמקום שחיטה מיפסלא נמי מליקה: למי' אין שחיטה לעוף מן הסורה. אלא מדברי סופרים. וידי' אלעזר אמרה צפרק השוחט (לקמן דף כה.)

א) לעיל י"ט. ב) לקמן ט. כה. פה: קדושין ע"א. מיר טע. לעיל ג. ד. א) ויקרא א'. ד) ז"ל ורבה. ט) כס"א: שחיטה. ו) ז"ל דבר אהד"ו. ז) כס"א הוא נמי. ח) לעיל ט. ט. ט) ז"ל שחיטת העוף. י) כס"א מ"ו. י"א ז"ל שחיטה. י"ב לקמן ט. ט. ט) ס"א פ"א ורבינו.

תורה אור השלם

1. ודביא אהם אל הבזון והקריב את אשר לזבחת ראשונה וקלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל: ויקרא ה ה

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה אילמא וכו' דקאמר צמקום לא אמרן אלא למי' אין שחיטה לעוף מן התורה אלא למי':

הגהות מהר"ב

א) ת"ח לא אמרן וכו' ובשדה ומפרקת חשיב טרפה. י"ב כלן הס"ד ואח"כ מה"ד תיני ליה סכין לטהרו וכו' ושיין צעמנו אגב למי':

מוסף רש"י

הגרים שלישי. תמילה. שהתחיל לשחוט תמילה מן הטבעת ושחט רוב אחורין צמקום שחיטה. פסולה. דלימא חותא של צהמה צבוב סימין הוא ובשחטך רוב סימנין לא נחתך אותו הכוב בשחיטה (ע"ד י"ט.) למי' אין שחיטה לעוף מן התורה. ואפילו תמורה שבעל פה מהלכה למשה מסיני אין לו, אלא מדברי סופרים. ואין נבלת עוף קרייה נבלה אלא אם כן מתה מאלה על ידי הנהגה צבהמה על ידי סימנים. אבל נחירה או עיקור סימנים כשר בו (לקמן כה.) לייף מוסף את דמי, שפיהה צבלמא (דושי' ע"א.)